

Leșinul pieței de capital se poate trata cu medicamente penale

În anul 2005, un grup restrâns de politicieni "tineri", dispuși să facă bani din politică, au determinat trecerea prin Parlament, prin procedura asumării răspunderii Guvernului (adică, fără dezbateri), a unei legi care a imaginat un aberant mecanism de despăgubire pentru imobilele naționalizate de comuniști, mecanism compus, la nivel instituțional, din ANRP și Fondul Proprietatea (în linii mari, pentru că atribuții în domeniu aveau și Ministerul Finanțelor, primăriile și prefecturile). Instrumentul legislativ care a generat actualul Fond Proprietatea este titlul VI din Legea nr.247/2005.

Între anii 2005-2008, mai ales în paginile ziarului Bursa, am spus și argumentat că mecanismul de despăgubire imaginat de legea română nu este efectiv, nici cert și nici coerent, ci e mai degrabă o loterie. CEDO de la Strasbourg a confirmat aceste lucruri în august 2010, decizia-pilot contra României din speța Anastasescu și alții. În plus, am mai spus și că respectivul mecanism nu va duce la despăgubiri pentru acei oameni furați de comuniști, ci la o masivă fraudă din bani publici, din care se vor fi îmbogățit unii și vor fi furați, din nou, cei furați deja de comuniști și, alături de ei, noi toți, cetățenii plătitori de taxe și impozite. Probele acestei realități deja uitate sunt nu numai enormele conflicte de interese în care s-au aflat, la timpul respectiv, aproape toți șefii Fondului Proprietatea (care sunt acum acționari semnificativi ai Fondului sau reprezentanți pe România ai acționarilor semnificativi), ci și mult mai recente dosare aflate pe rolul DNA, în care o serie de inculpați au recunoscut fraudă și au indicat și mecanismele ei. De altfel, au fost arestați mulți samsari de dosare de "despăgubiri", dar anchetele DNA încă nu îi vizează pe toți cei implicați.

Fondul Proprietatea are, în prezent, o capitalizare bursieră de cca 3 mld euro.

După un lung și intens șir de cesiuni care se originează în ceva foarte, foarte penal (cel puțin așa spune DNA), masive pachete de acțiuni s-au acumulat în câteva mâini. Cam 55% din acțiunile emise de Fondul Proprietatea sunt deținute de câteva fonduri de hedging, care au cumpărat acțiunile de la samsarii de dosare de despăgubiri. Statul român, în prezent, nu mai deține decât un mic pachet de acțiuni, de sub 1% din total, ceea ce face ca resursele pentru despăgubirea proprietarilor de imobile naționalizate de comuniști să se fi epuizat înainte ca măcar 5% din titulari să fie despăgubiți.

Este posibil ca deținătorii actuali ai acelor pachete de acțiuni care totalizează 55% din acțiunile fondului să nu aibă nicio implicație în faptele penale, dar bunurile pe care le dețin provin din infracțiuni, fiind supuse confiscării, indiferent dacă deținătorul este responsabil penal sau nu. La fel și dividendele încasate de la listare până în prezent. Dacă cineva le-a vândut produsul unei infracțiuni, atunci acești cumpărători, de bună sau rea-credință, nu au decât să se îndrepte contra vânzătorilor pentru despăgubiri.

Pentru DNA, care are acum inclusiv mărturisiri și recunoașteri ale vinovăției din partea unora dintre inculpați trebuie că este evident că aceste acțiuni nu puteau proveni decât din titlurile de despăgubiri emise de ANRP în urmarea unor cesiuni de drepturi litigioase practicate de samsarii din domeniu, în colaborare strânsă cu inși foarte, foarte integri, din conducerea autorităților cu atribuții în domeniu.

Pentru juriști și comentatori anonimi (dar, de regulă, foarte pricepuți), reamintesc dispoziția art. 112 Cpen, după care un bun, o valoare sau o sumă de bani care au fost

Gheorghe Piperea

obținute prin săvârșirea unei fapte penale, se confiscă¹.

În urmarea confiscării, bunurile, valorile și banii vizați devin proprietatea Statului român.

Confiscarea se poate dispune atât împotriva infractorului, cât și împotriva celui care, fără vinovăție, deține bunul dobândit ca urmare a infracțiunii. Confiscarea specială nu este o pedeapsă penală, ci o măsură de siguranță.

În vederea confiscării, acele bunuri, valori, sume de bani, se pun sub sechestrul în vederea confiscării, așa cum rezultă din art. 252 Cprpen.

Sechestrul penal are menirea, generic, de a indisponibiliza bunurile sechestrate, adică de a împiedica circulația lor juridică pe perioada procesului penal. În cazul Fondului Proprietatea, scopul unui astfel de sechestrul ar trebui dublat de necesitatea de a bloca intențiile acționarilor de lichidare a Fondului, cu consecința evitării unui șoc enorm care ar surveni lichidării Fondului.

Bunurile puse sub sechestrul pot fi vândute de urgență, chiar fără acordul proprietarului, dacă în termen de un an de la înființarea sechestrului, valoarea lor se va fi diminuat cu minim 40% față de valoarea inițială, așa cum rezultă din art. 252¹ alin.2 lit.a), Cod de Procedură Penală. Fiind acțiuni listate la Bursă, aceste bunuri ar putea avea o astfel de involuție într-un termen chiar mai scurt decât un an. Baniile obținute se depun într-un cont pe numele proprietarului bunurilor sechestrate și vândute, urmând ca ei să se facă venit la bugetul de stat, după ce hotărârea penală care dispune măsura de siguranță a confiscării va fi devenit definitivă.

În mod evident, atât acțiunile confiscate, cât și banii rezultați din vânzarea acțiunilor vândute în procedura urgentă a vânzării bunurilor sechestrate, vor putea avea destinația despăgubirii persoanelor îndreptățite, adică, a beneficiarilor inițiali și reali ai mecanismului de despăgubire inițiat în 2005.

Efectul secund, dar nu secundar ca importanță, ar fi menținerea pe piață a acestor acțiuni sau valori, pentru o perioadă suficientă de timp pentru ca BVB, ea însăși, să își revină din leșinul actual și să se consolideze.

Este dur, seamănă cu o chimioterapie, dar poate fi eficient.

Mai trebuie și voință. ■

¹ Pentru conformitate, cf art. 112 Cpen : (1) Sunt supuse confiscării speciale : [...] e) bunurile dobândite prin săvârșirea faptei prevăzute de legea penală, dacă nu sunt restituite persoanei vătămate și în măsura în care nu servesc la despăgubirea acesteia; (5) Dacă bunurile supuse confiscării potrivit alin. (1) lit. b)-e) nu se găsesc, în locul lor se confiscă bani și bunuri până la concurența valorii acestora.